GENERALINIO ADVOKATO
ANTHONY MICHAEL COLLINS IŠVADA,
pateikta 2023 m. lapkričio 23 d.[1]

Byla C-221/22 P

Europos Komisija
prieš

Deutsche Telekom AG

„Apeliacinis skundas – Konkurencija – Piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi – Teismo sprendimas, kuriuo iš dalies panaikintas sprendimas ir sumažintas baudos dydis – Komisijos pareiga mokėti palūkanas – Delspinigiai – SESV 266 ir 340 straipsniai – Deleguotojo reglamento (ES) Nr. 1268/2012 90 straipsnis“

I. Įvadas

1. Sąjungos institucija priima sprendimą, kuriuo remdamasi įmonė jai laikinai sumoka tam tikrą pinigų sumą. Vėliau Teisingumo Teismas dalį šio sprendimo arba jį visą pripažįsta negaliojančiu. Įmonė reikalauja, kad Sąjungos institucija grąžintų šią sumą ir vadinamuosius delspinigius, apskaičiuotus nuo sumos, kuri, kaip pripažinta, sumokėta nepagrįstai, nuo tos dienos, kai ji sumokėjo šią sumą, iki Teisingumo Teismo sprendimo paskelbimo. Ar pagal Sąjungos teisę reikalaujama, kad Sąjungos institucija tenkintų šį reikalavimą? Būtent toks, trumpai tariant, yra klausimas, kurį Komisija prašo Teisingumo Teismo išspręsti šiame apeliaciniame procese.

2. Atsakymas į šį klausimą susijęs su SESV 266 straipsnio pirma pastraipa. Ar būtinos priemonės, kurių iš Sąjungos institucijos gali būti reikalaujama imtis tam, kad būtų įvykdytas Teisingumo Teismo sprendimas, apima šiame ieškinyje reikalaujamų „delspinigių“ sumokėjimą? Tai įvertinti reikia atsižvelgiant į jurisprudenciją, kurioje sąvoka „delspinigiai“ vartojama skirtingoms teisinėms sąvokoms, kuriomis siekiama įvairių tikslų, apibūdinti. Ši diskusija kartais primena garsųjį Kliunkio Pliumpio ir Alisos pokalbį Lewis Carroll knygoje „Alisa Veidrodžio karalystėje“[2].

[1] Originalo kalba: anglų.

[2] Kliunkis Pliumpis: „Kai sakau kokį žodį <…> jis reiškia kaip tik tai, ką noriu, kad reikštų, – nei daugiau, nei mažiau.“ Alisa: „Klausimas būtų <…> ar galima priversti žodžius reikšti tiek daug skirtingų dalykų.“ L. Carroll, „Alisa Veidrodžio karalystėje ir ką ji ten rado“, Nieko rimto, 2016, VI skyrius.

II. Faktinės aplinkybės ir procesas

A. Apeliacinio skundo aplinkybės

3. 2014 m. spalio 15 d. Europos Komisija priėmė Sprendimą C(2014) 7465 *final* dėl bylos nagrinėjimo pagal SESV 102 straipsnį ir EEE susitarimo 54 straipsnį (byla AT.39523 – *Slovak Telekom*) (toliau – 2014 m. sprendimas). 2014 m. sprendime padaryta išvada, kad *Deutsche Telekom AG* ir *Slovak Telekom a.s.* pažeidė SESV 102 straipsnį ir Europos ekonominės erdvės (EEE) susitarimo 54 straipsnį. Ji skyrė *Deutsche Telekom* ir *Slovak Telekom* solidariai 38 838 000 EUR baudą, o *Deutsche Telekom* atskirai – 31 070 000 EUR baudą.

4. 2014 m. gruodžio 24 d. *Deutsche Telekom* pareiškė ieškinį dėl 2014 m. sprendimo panaikinimo.

5. 2015 m. sausio 16 d. *Deutsche Telekom* laikinai sumokėjo Komisijai 31 070 000 EUR.

6. 2018 m. gruodžio 13 d. Sprendimu *Deutsche Telekom / Komisija* (T-827/14, EU:T:2018:930; toliau – 2018 m. sprendimas) Bendrasis Teismas 12 039 019 EUR sumažino tik *Deutsche Telekom* skirtą baudą. 2019 m. vasario 19 d. Komisija grąžino šią sumą *Deutsche Telekom*.

7. 2019 m. vasario 21 d. *Deutsche Telekom* pateikė apeliacinį skundą dėl 2018 m. sprendimo.

8. 2019 m. kovo 12 d. *Deutsche Telekom* paprašė Komisijos sumokėti delspinigius nuo 12 039 019 EUR sumos už laikotarpį nuo 2015 m. sausio 16 d. iki 2019 m. vasario 19 d. Savo prašymą *Deutsche Telekom* grindė 2019 m. vasario 12 d. Sprendimu *Printeos / Komisija* (T-201/17, EU:T:2019:81).

9. 2019 m. birželio 28 d. raštu (toliau – ginčijamas sprendimas) Komisija atsisakė sumokėti *Deutsche Telekom* delspinigius, nurodydama, kad pagal 2018 m. sprendimą buvo reikalaujama grąžinti nominaliąją baudos sumažinimo vertę. Taikydama 2012 m. spalio 29 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 1268/2012 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių taikymo taisyklių (toliau – Deleguotasis reglamentas Nr. 1268/2012)[3] 90 straipsnį, Komisija grąžino nominaliąją vertę be palūkanų, nes iš šios sumos aptariamu laikotarpiu buvo gauta neigiama grąža. Komisija pridūrė, kad pateikė apeliacinį skundą dėl 2019 m. vasario 12 d. Sprendimo *Printeos / Komisija* (T-201/17, EU:T:2019:81).

10. 2021 m. sausio 20 d. Sprendimu *Komisija / Printeos* (C-301/19 P, EU:C:2021:39; toliau – Sprendimas *Printeos*) Teisingumo Teismas atmetė Komisijos apeliacinį skundą.

11. 2021 m. kovo 25 d. Sprendimu *Deutsche Telekom / Komisija* (C-152/19 P, EU:C:2021:238) Teisingumo Teismas atmetė *Deutsche Telekom* apeliacinį skundą dėl 2018 m. sprendimo – taip paskirtos baudos sumažinimas tapo galutinis.

[3] OL L 362, 2012, p. 1.

B. Skundžiamas sprendimas

12. 2019 m. rugsėjo 9 d. *Deutsche Telekom* Bendrajame Teisme pareiškė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo. Ji taip pat prašė įpareigoti Komisiją atlyginti nuostolius, kuriuos *Deutsche Telekom* patyrė dėl to, kad negalėjo naudotis nepagrįstai sumokėta suma. Subsidiariai ji prašė, kad Bendrasis Teismas įpareigotų Komisiją sumokėti delspinigius nuo nepagrįstai sumokėtos sumos nuo laikino baudos sumokėjimo dienos iki jos grąžinimo dienos. Šie delspinigiai turėjo būti skaičiuojami pagal Europos Centrinio Banko (ECB) pagrindinėms refinansavimo operacijoms taikomą palūkanų normą, padidintą trimis su puse procentinio punkto, arba pagal normą, kuri, Bendrojo Teismo nuomone, yra tinkama. Ji taip pat prašė Bendrojo Teismo įpareigoti Komisiją sumokėti delspinigius nuo mokėtinos sumos, skaičiuojamus nuo teismo sprendimo, kuris bus priimtas šio teismo nagrinėjamoje byloje, paskelbimo iki tol, kol Komisija grąžins šią sumą.

13. 2022 m. sausio 19 d. Sprendimu *Deutsche Telekom / Komisija* (T-610/19, EU:T:2022:15; toliau – skundžiamas sprendimas) Bendrasis Teismas atmetė reikalavimą atlyginti žalą, patirtą dėl prarastos galimybės naudotis suma, kurią ji nepagrįstai sumokėjo. *Deutsche Telekom* neįrodė, kad negavo pajamų, nes negalėjo investuoti šios sumos į savo verslą, arba kad dėl to, kad negalėjo ja naudotis, atsisakė kokių nors konkrečių projektų.

14. Dėl reikalavimo atlyginti žalą, patirtą Komisijai atsisakius sumokėti delspinigius nuo nepagrįstai sumokėtos sumos nuo jos sumokėjimo dienos iki jos grąžinimo, Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad 2014 m. sprendimas yra gana šiurkštus SESV 266 straipsnio pirmos pastraipos pažeidimas, dėl kurio *Deutsche Telekom* patyrė žalą. Bendrasis Teismas konstatavo, kad SESV 266 straipsnio pirma pastraipa yra teisės norma, kuria siekiama suteikti teisių privatiems asmenims. Sąjungos teismo sprendimas, kuriuo panaikinamas teisės aktas, galioja *ex tunc*, taigi toks teisės aktas panaikinamas atgaline data. Kai Sąjungos institucijai buvo nepagrįstai sumokėta pinigų suma, atsiranda teisė reikalauti grąžinti šią sumą kartu su delspinigiais. Delspinigių paskirtis – kompensuoti prarastą galimybę naudotis mokėtina pinigų suma taikant standartinę normą ir paskatinti skolininką kuo greičiau įvykdyti teismo sprendimą. Taigi delspinigių mokėjimas yra esminė SESV 266 straipsnio pirmoje pastraipoje numatytos Komisijos pareigos, panaikinus baudą, grąžinti ieškovę į pradinę padėtį dalis. Įpareigojimas mokėti delspinigius užtikrina standartinio dydžio kompensaciją už objektyvų delsimą, kuris atsiranda dėl, pirma, teismo proceso trukmės; antra, įmonės, laikinai sumokėjusios baudą, kuri vėliau panaikinama arba sumažinama, teisės į restituciją ir, trečia, Sąjungos teismų sprendimų *ex tunc* poveikio. Bendrasis Teismas pripažino, kad pareiga mokėti „delspinigius“ negali paskatinti Komisijos prieš priimant sprendimą dėl visos ar dalies baudos panaikinimo grąžinti sumą, kurią ji nepagrįstai gavo.

15. Bendrasis Teismas atmetė Komisijos argumentą, kad pagal Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnio 4 dalį ji privalėjo grąžinti tik už nepagrįstai gautą sumą „priskaičiuotas palūkanas“[4]. Pareiga mokėti „delspinigius“ yra nepaisant bet kokių sumų, gautų taikant Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnio 4 dalį, sumokėjimo. Taigi Bendrasis Teismas nusprendė, kad nereikia priimti sprendimo dėl *Deutsche Telekom* nurodyto pagrindo dėl Deleguotojo Reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnio 4 dalies neteisėtumo.

[4] Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnio 4 dalies a punkte nustatyta, kad, „[i]šnaudojus visas teisines gynimo priemones ir kai bauda arba nuobauda panaikinama arba sumažinama, <…> neteisingai surinktos sumos kartu su priskaičiuotomis palūkanomis sugrąžinamos atitinkamai trečiajai šaliai. Jeigu bendra gauta atitinkamo laikotarpio grąža yra neigiama, grąžinama neteisingai surinktos sumos nominalioji vertė.“

16. Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad Komisijos pareiga sumokėti delspinigius, skaičiuojamus nuo laikino mokėjimo dienos, kilo iš SESV 266 straipsnio pirmoje pastraipoje numatytos pareigos įvykdyti 2018 m. sprendimą. Didžiausia suma, kurią būtų galima reikalauti grąžinti laikinai sumokėjus baudą, buvo aiški arba galėjo būti nustatyta šio mokėjimo dieną, atsižvelgiant į objektyvius veiksnius. Mokėtinos palūkanos yra delspinigiai, o kompensacinių palūkanų klausimo nekilo. Jis nusprendė, kad atsisakymas sumokėti delspinigius atitinka SESV 266 straipsnio antroje pastraipoje, siejamoje su SESV 340 straipsnio antra pastraipa, numatytas Europos Sąjungos deliktinės atsakomybės taikymo sąlygas.

17. Siekdamas nustatyti delspinigių normą, Bendrasis Teismas pagal analogiją taikė Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 83 straipsnį „Delspinigiai“. Komisija privalėjo sumokėti delspinigius, taikydama normą, lygią tai, kurią ECB taiko pagrindiniams refinansavimo įsipareigojimams, padidintai trimis su puse procentinio punkto, t. y. 3,55 %, už laikotarpį nuo 2015 m. sausio 16 d. iki 2019 m. vasario 19 d. – jie sudarė 1 750 522,83 EUR.

18. Galiausiai Bendrasis Teismas pridūrė, kad nuo skundžiamo sprendimo paskelbimo iki visiško Komisijos sumokėjimo mokėtina suma turi būti padidinta delspinigiais, apskaičiuotais taikant palūkanų normą, kurią ECB taiko savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms, padidintą trimis su puse procentinio punkto.

C. Apeliacinis skundas

19. Komisija pateikė šį apeliacinį skundą 2022 m. kovo 28 d. Ji prašė jį paskirti nagrinėti didžiajai kolegijai, kad Teisingumo Teismas galėtų iš naujo išnagrinėti požiūrį, kurio laikėsi Sprendime *Printeos*[5].

20. Komisija nurodo du apeliacinio skundo pagrindus. Pateikdama pirmąjį pagrindą ji teigia, kad skundžiamame sprendime padaryta teisės klaida, nes jame nuspręsta, jog SESV 266 straipsnyje Komisija besąlygiškai įpareigota sumokėti delspinigius už laikotarpį nuo laikino baudos sumokėjimo dienos iki nepagrįstai sumokėtos sumos grąžinimo dienos. Nurodydama antrąjį pagrindą ji tvirtina, kad skundžiamame sprendime padaryta teisės klaida, nes, pagal analogiją remiantis Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 83 straipsnio 2 dalies b punktu, nuspręsta, kad Komisija privalėjo sumokėti delspinigius, taikydama palūkanų normą, kurią ECB taikė savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms, padidintą trimis su puse procentinio punkto.

21. *Deutsche Telekom* teigia, kad Teisingumo Teismas turėtų atmesti apeliacinį skundą kaip nepriimtiną ir bet kuriuo atveju kaip nepagrįstą.

22. Per 2023 m. liepos 12 d. teismo posėdį šalys buvo išklausytos ir atsakė į Teisingumo Teismo klausimus.

[5] Komisija pažymėjo, kad tą sprendimą priėmė penkių teisėjų kolegija, nesurengusi teismo posėdžio ir be generalinio advokato išvados.

III. Vertinimas

A. Priimtinumas

23. *Deutsche Telekom* teigimu, visas apeliacinis skundas turi būti atmestas kaip nepriimtinas, nes jis iš tiesų nukreiptas prieš Sprendimą *Printeos*, kuris yra įsiteisėjęs. Bendrasis Teismas tiksliai taikė šią jurisprudenciją, todėl negalėjo padaryti teisės klaidos. Jos nuomone, argumentai, kuriais Komisija remiasi siekdama kritikuoti Sprendimą *Printeos*, taip pat yra nepriimtini, nes jie nebuvo pateikti Bendrajame Teisme.

24. *Deutsche Telekom* taip pat teigia, kad pirmasis apeliacinio skundo pagrindas yra nepriimtinas, nes Komisija nenurodė nė vienos skundžiamo sprendimo vietos, kurioje būtų nurodyta, kad Komisijos pareiga mokėti delspinigius yra baudžiamojo pobūdžio. Priteisti delspinigiai nėra nuobauda, o veikiau standartinio dydžio kompensacija už tai, kad įmonė neteko galimybės naudotis savo lėšomis. *Deutsche Telekom* taip pat tvirtina, kad apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirmoje dalyje ir antrajame pagrinde tik pakartoti Bendrajam Teismui pateikti argumentai, taigi jie yra nepriimtini. Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo antra–šešta dalys nepriimtinos, nes šiame apeliaciniame skunde šie argumentai pateikti pirmą kartą šioje byloje.

25. Komisija atsako, kad apeliacinis skundas pateiktas dėl skundžiamo sprendimo, o ne dėl Sprendimo *Printeos*. Keleto skundžiamame sprendime išdėstytų motyvų nėra nurodyta Sprendime *Printeos*. Dėl apeliacinio skundo pirmojo pagrindo Komisija ginčija išvadą, kad privalo mokėti delspinigius, kaip jie nustatyti skundžiamame sprendime. Be to, Komisija tvirtina, kad net jeigu apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirmoje dalyje ir antrajame pagrinde pakartoti argumentai, kuriuos ji pateikė Bendrajam Teismui, ji turi teisę tai daryti ginčydama Bendrojo Teismo pateiktą Sąjungos teisės aiškinimą ir taikymą. Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo antroje–šeštoje dalyse išdėstyti argumentai, kuriuos ji pateikė Bendrajame Teismui, ir ginčijamos įvairios skundžiamame sprendime padarytos išvados.

26. Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 170 straipsnio pirmą pastraipą apeliaciniame skunde negalima keisti Bendrajame Teisme nagrinėtos bylos dalyko. Apeliaciniame skunde ginčijant Bendrojo Teismo pateiktą Sąjungos teisės aiškinimą arba taikymą, gali būti iš naujo nagrinėjami pirmojoje instancijoje išspręsti teisės klausimai[6]. Jeigu apeliantas negalėtų apeliacinio skundo grįsti pirmojoje instancijoje naudotais pagrindais ir argumentais, apeliacinis procesas netektų dalies prasmės[7]. Be to, neleidžiant apeliantui to padaryti, paneigiama pripažinta taisyklė, pagal kurią apeliaciniame procese Teisingumo Teismas turi kompetenciją tik ištirti pirmojoje instancijoje nagrinėtų pagrindų teisinį vertinimą[8]. Teisingumo Teismas yra ne kartą nusprendęs, kad apeliantas gali pateikti apeliacinį skundą, remdamasis pagrindais, kurie išplaukia iš skundžiamo sprendimo ir kuriais kritikuojamas jo pagrįstumas teisės požiūriu[9]. Dėl skundžiamame sprendime pateikto Sąjungos teismų jurisprudencijos, įskaitant Sprendimą *Printeos*, aiškinimo ir taikymo kyla teisės klausimų, kuriuos galima taip ginčyti. Taigi siūlau Teisingumo Teismui atmesti *Deutsche Telekom* pateiktą viso apeliacinio skundo nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą.

6 2023 m. birželio 22 d. Sprendimas *Gmina Miasto Gdynia ir Port Lotniczy Gdynia-Kosakowo / Komisija* (C-163/22 P, EU:C:2023:515, 77 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

7 2021 m. liepos 15 d. Sprendimas *DK / EIVT* (C-851/19 P, EU:C:2021:607, 33 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

8 2021 m. kovo 4 d. Sprendimas *Komisija / Fútbol Club Barcelona* (C-362/19 P, EU:C:2021:169, 47 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Tą patį *Deutsche Telekom* nurodo savo apeliacinio skundo pirmojo pagrindo antros–šeštos dalių nepriimtinumu grindžiamame prieštaravime.

9 2020 m. vasario 26 d. Sprendimas *EIVT / Alba Aguilera ir kt.* (C-427/18 P, EU:C:2020:109, 54 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

27. Pateikiant pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą tvirtinama, kad Bendrasis Teismas, neatsižvelgęs į baudžiamąjį delspinigių pobūdį, padarė teisės klaidą, nes nurodė Komisijai sumokėti šiuos delspinigius. Komisija teigia ne tai, kad atlikdamas vertinimą Bendrasis Teismas padarė pozityvią klaidą, bet kad atlikdamas teisinę analizę jis neatsižvelgė į svarbią aplinkybę. Taigi nenuostabu, kad Komisija nenurodė jokių skundžiamo sprendimo punktų, kuriuose konstatuota, kad delspinigiai yra baudžiamojo pobūdžio. Komisijos iškeltas klausimas aiškiai yra teisinio pobūdžio. Taigi siūlau Teisingumo Teismui atmesti *Deutsche Telekom* pateiktą apeliacinio skundo pirmojo pagrindo nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą.

28. Šių pastabų, mano nuomone, pakanka norint atsakyti į *Deutsche Telekom* pateiktus prieštaravimus i) dėl apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirmos dalies ir antrojo pagrindo priimtinumo, nes juose pakartoti Bendrajame Teisme pateikti argumentai, ir ii) dėl apeliacinio skundo pirmojo pagrindo antros–šeštos dalių priimtinumo, nes jos pirmą kartą nurodytos apeliaciniame skunde. Siekiant išvengti abejonių, pažymėtina, kad, mano nuomone, įvairūs argumentai, nurodyti apeliacinio skundo pirmojo pagrindo antroje–šeštoje dalyse, yra teisės klausimai, kylantys iš skundžiamo sprendimo, kuriuos Komisija turi teisę iškelti Teisingumo Teisme.

29. Taigi siūlau Teisingumo Teismui atmesti *Deutsche Telekom* pateiktą apeliacinio skundo nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą ir priimti visą apeliacinį skundą.

B. Ginčo esmė

1. Teisės klaidos nustatant pareigą mokėti delspinigius nuo laikino baudos gavimo dienos

– Šalių argumentai

30. Pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą sudaro šešios dalys. Pirmoje dalyje nurodyta, kad skundžiamame sprendime padaryta teisės klaida, nes juo iš Komisijos priteisti delspinigiai nuo 12 039 019 EUR sumos, skaičiuojami nuo laikino baudos gavimo dienos iki 2018 m. sprendimo paskelbimo dienos. Komisija grąžino pagrindinę sumą, kurią buvo skolinga *Deutsche Telekom* dėl 2018 m. sprendimo. Laikinai gautai baudos sumai taikant Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnio 4 dalį, kurios teisėtumo klausimo Bendrasis Teismas nesprendė, buvo priskaičiuotos neigiamos palūkanos. Komisija neperkėlė šių nuostolių *Deutsche Telekom*.

31. Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo antroje dalyje Komisija teigia, kad skundžiamas sprendimas prieštarauja jurisprudencijai, kuri buvo suformuota iki Sprendimo *Printeos*. Iš jurisprudencijos, kurioje aptarti nepagrįstai surinkti mokesčiai[10], neteisėtai suteiktos valstybės pagalbos susigrąžinimas[11] ir antidempingo muitų grąžinimas[12], matyti, kad, esant aplinkybėms, panašioms į nagrinėjamas šiame apeliaciniame procese, Komisija privalo sumokėti kompensacines palūkanas, o ne delspinigius, kad būtų išvengta nepagrįsto praturtėjimo. Jurisprudencijoje dėl už konkurencijos teisės pažeidimus paskirtų baudų grąžinimo padaryta ta pati išvada[13]. Nors

[10] 2012 m. rugsėjo 27 d. Sprendimas *Zuckerfabrik Jülich ir kt.* (C-113/10, C-147/10 ir C-234/10, EU:C:2012:591).

[11] 2019 m. kovo 5 d. Sprendimas *Eesti Pagar* (C-349/17, EU:C:2019:172) ir 1995 m. birželio 8 d. Sprendimas *Siemens / Komisija* (T-459/93, EU:T:1995:100).

[12] 2017 m. sausio 18 d. Sprendimas *Wortmann* (C-365/15, EU:C:2017:19).

[13] 2001 m. spalio 10 d. Sprendimas *Corus UK / Komisij*a (T-171/99, EU:T:2001:249, toliau – Sprendimas *Corus*).

Sprendime *Guardian Europe*[14] kalbama apie „delspinigius“, Komisija grąžino tą baudą kartu su priskaičiuotomis palūkanomis pagal Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnį, taigi delspinigių klausimo nekilo. Teisingumo Teismo Sprendime *IPK International*[15] aptartu atveju buvo sumokėti delspinigiai nuo Bendrojo Teismo sprendimo, kuriuo buvo panaikintas sprendimas panaikinti finansinės paramos skyrimą, paskelbimo dienos, taigi buvo pradėtas iš naujo taikyti sprendimas išmokėti šią paramą. Toje byloje nebuvo kalbama apie delspinigių mokėjimą nuo laikino baudos gavimo iki sprendimo, kuriuo panaikintas visas sprendimas skirti baudą ar jo dalis, paskelbimo.

32. Komisija pripažįsta, kad pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą privalo grąžinti laikinai gautą baudą kartu su pagal Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnio 4 dalį priskaičiuotomis palūkanomis, kad būtų išvengta nepagrįsto Europos Sąjungos praturtėjimo. Skundžiamame sprendime painiojami delspinigiai, kurie yra baudžiamojo pobūdžio, ir kompensacinės palūkanos. Įpareigojus Komisiją mokėti delspinigius nuo laikinai gautų baudų esant dabartinei ekonominei situacijai, atitinkamos įmonės nepagrįstai praturtėtų.

33. Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo trečioje dalyje Komisija tvirtina, kad skundžiamame sprendime neatsižvelgta į Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnio 4 dalį. Norėdamas netaikyti šios nuostatos, Bendrasis Teismas turėjo nuspręsti, kad ji prieštarauja SESV 266 straipsniui. Dėl Bendrojo Teismo sprendimo Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnio 4 dalis neteko prasmės, nes palūkanų suma, kuri galėtų būti priskaičiuota ją taikant, praktiškai niekada neviršytų sumos, priskaičiuotos taikant delspinigių normą.

34. Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo ketvirtoje dalyje nurodyta, kad nagrinėjamos bylos faktinės aplinkybės neatitinka Europos Sąjungos deliktinės atsakomybės taikymo sąlygų. Kadangi bauda buvo laikinai sumokėta teisėtai, tuo metu, kai gavo tą sumą, Komisija neprivalėjo mokėti delspinigių. Taigi ji negalėjo padaryti gana šiurkštaus teisės nuostatos pažeidimo. Kadangi teismo proceso trukmė lėmė tam tikrą uždelsimą, o šis veiksnys nuo Komisijos nepriklausė, negali kilti jos atsakomybė už gana šiurkštų teisės nuostatos pažeidimą. Komisija taip pat tvirtina, kad *Deutsche Telekom* neįrodė, jog patyrė žalą, kurią būtų galima įvertinti kaip lygiavertę palūkanų normai, kurią ECB taikė savo pagrindiniams refinansavimo įsipareigojimams, padidintiems trimis su puse procentinio punkto.

35. Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo penktoje dalyje Komisija teigia, kad skundžiamame sprendime padaryta teisės klaida, nes nuspręsta, jog dėl 2018 m. sprendimo *ex tunc* poveikio ji turėjo sumokėti delspinigius nuo laikino baudos gavimo dienos. Pagal suformuotą jurisprudenciją preziumuojama, kad Komisijos sprendimai yra teisėti, kol nepaskelbta kitaip[16]. Kadangi Sąjungos teismuose pareikšti ieškiniai neturi sustabdomojo poveikio, 2014 m. sprendimas buvo vykdytinas tol, kol Bendrasis Teismas jį panaikino. Taigi pareiga grąžinti baudą negalėjo atsirasti iki 2018 m. sprendimo paskelbimo. Be to, prieš paskelbiant tą teismo sprendimą bet kokia Komisijos *Deutsche Telekom* galbūt mokėtina suma nebuvo nei aiški, nei nustatoma remiantis objektyviais veiksniais. Tai, kad buvo galima nustatyti didžiausią bet kokios mokėtinos sumos dydį, neturi reikšmės.

[14] 2019 m. rugsėjo 5 d. Sprendimas *Europos Sąjunga / Guardian Europe* ir *Guardian Europe / Europos Sąjunga* (C-447/17 P ir C-479/17 P, EU:C:2019:672, toliau – Teisingumo Teismo sprendimas *Guardian Europe*).

[15] 2015 m. vasario 12 d. Sprendimas *Komisija / IPK International* (C-336/13 P, EU:C:2015:83, toliau – Sprendimas *IPK International*).

[16] 2019 m. kovo 27 d. Sprendimas *Komisija / Vokietija* (C-620/16, EU:C:2019:256, 85 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

36. Priešingai, nei teigia *Deutsche Telekom*, kai įmonė nepateikia banko garantijos pagal 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (toliau – Finansinis reglamentas)[17] 78 ir paskesnius straipsnius, Komisija privalo vykdyti sprendimą laikinai surinkdama baudą. Priešingu atveju Komisija rizikuoja, kad, išnaudojus visas teisių gynimo priemones, negalės išieškoti baudos, pavyzdžiui, tuo atveju, jeigu įmonė tuo metu bankrutuotų, ir taip neapsaugos Sąjungos finansinių interesų.

37. Komisija pažymi, kad įmonės gali pasirinkti: arba pateikti banko garantiją ir pasilikti mokėtinas sumas, kol bus nagrinėjamas ginčas, arba laikinai sumokėti baudą. Antruoju atveju įmonė gauna palūkanas, priskaičiuotas taikant Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnio 4 dalį, kurios mokamos siekiant tinkamai kompensuoti už negalėjimą pasinaudoti nepagrįstai sumokėta suma ir už jos vertės sumažėjimą. Įmonė, teigianti, kad dėl nepagrįstai atlikto mokėjimo patyrė papildomos žalos, taip pat gali pareikšti ieškinį dėl žalos atlyginimo pagal SESV 340 straipsnį.

38. Komisija tvirtina, kad skundžiamas sprendimas lemia absurdiškas pasekmes. Pirma, Sąjungos teismai, naudodamiesi neribota jurisdikcija nustatyti baudos dydį, pakeičia Komisijos vertinimą savuoju. Kadangi neįmanoma iš anksto žinoti, ar Sąjungos teismai pasinaudos šia jurisdikcija ir, jeigu taip, kokią baudos sumą jie nustatys, negalima reikalauti, kad Komisija sumokėtų delspinigius už laikotarpius iki šios jurisdikcijos įgyvendinimo. Antra, kai Komisija priima naują sprendimą skirti tokią pačią baudą po to, kai Sąjungos teismai panaikino pradinį sprendimą dėl baudos apskaičiavimo klaidų, Komisijos pareiga mokėti delspinigius prilygsta tos baudos sumažinimui. Trečia, bylose, kuriose Bendrasis Teismas ir Teisingumo Teismas daro skirtingas išvadas dėl baudų teisėtumo, kyla nemažai neaiškumų dėl jų dydžio nustatymo[18]. Iš šių argumentų matyti, kad prieš paskelbiant galutinį sprendimą neįmanoma nustatyti sumos, kurią Komisijai galiausiai galėtų tekti grąžinti laikinai baudą sumokėjusiai įmonei.

39. Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo šeštoje dalyje Komisija tvirtina, kad reikalavimas mokėti delspinigius nuo laikino baudos gavimo dienos mažina jos atgrasomąjį poveikį. Nustatydama baudas, Komisija negali numatyti nei bylinėjimosi trukmės, nei rezultatų. Taigi principo, kylančio iš Sprendimo *Printeos* ir skundžiamo sprendimo, taikymas gali turėti neproporcingų ir nepageidaujamų pasekmių, kaip rodo situacija, dėl kurios priimti sprendimai *Intel*[19].

40. *Deutsche Telekom* prašo Teisingumo Teismo atmesti pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą.

41. Dėl apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirmos dalies *Deutsche Telekom* teigia, kad pagal jurisprudenciją, norint pareikalauti iš Sąjungos institucijos sumokėti delspinigius, nebūtina nustatyti, jog vėluojama grąžinti esamą skolą. Kai Komisija grąžino panaikintą baudos dalį, ji atsisakė mokėti palūkanas.

[17] OL L 298, 2012, p. 1.

[18] Žr., pavyzdžiui, sprendimus *Intel* (2014 m. birželio 12 d. Sprendimas *Intel / Komisija*, T-286/09, EU:T:2014:547; apeliacinėje instancijoje priimtas 2017 m. rugsėjo 6 d. Sprendimas *Intel / Komisija*, C-413/14 P, EU:C:2017:632; Teisingumo Teismui grąžinus bylą priimtas 2022 m. sausio 26 d. Sprendimas *Intel Corporation / Komisija*, T-286/09 RENV, EU:T:2022:19).

[19] Komisija tvirtina, kad sprendimuose *Intel* išnagrinėtu atveju mokėtini delspinigiai viršytų pusę pradinės baudos sumos.

42. *Deutsche Telekom* mano, kad apeliacinio skundo pirmojo pagrindo antrai daliai pagrįsti cituojama jurisprudencija susijusi su situacijomis, kurios skiriasi nuo nagrinėjamų šioje byloje, taigi nėra jokio prieštaravimo tarp šios jurisprudencijos ir Sprendimo *Printeos*. Jurisprudencija nepatvirtina Komisijos požiūrio, kad ji gali nemokėti palūkanų, jeigu nuo laikinai gautos baudos palūkanų nesusikaupė.

43. Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo trečia dalis turi būti atmesta, nes Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnio 4 dalis neturi įtakos pareigai mokėti delspinigius pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą. *Deutsche Telekom* mano, kad Komisija privalo sumokėti delspinigius arba palūkanas, susikaupusius taikant Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnio 4 dalį. Jeigu Teisingumo Teismas šią nuostatą aiškintų taip, kad pagal ją nelieka pareigos mokėti palūkanas pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą, *Deutsche Telekom* remtųsi neteisėtumu grindžiamu prieštaravimu, kurį nurodė pirmojoje instancijoje.

44. Atsakydama į apeliacinio skundo pirmojo pagrindo ketvirtą dalį, *Deutsche Telekom* tvirtina, kad atsisakymas mokėti bet kokias palūkanas buvo gana šiurkštus SESV 266 straipsnio pirmos pastraipos pažeidimas ir dėl to ji patyrė žalą. Todėl, norėdama gauti kompensaciją už šią žalą, *Deutsche Telekom* turėjo pareikšti ieškinį dėl žalos atlyginimo pagal SESV 266 straipsnio antrą pastraipą ir 340 straipsnį.

45. Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo penkta dalis turi būti atmesta, nes, nors Komisijos sprendimams taikoma galiojimo prezumpcija ir jie yra vykdytini, ji neprivalo laikinai rinkti baudų. Finansinio reglamento reikalavimas Komisijai išieškoti sumas netaikomas baudoms. Be to, įmonės neturėtų prisiimti išimtinės rizikos dėl bylinėjimosi konkurencijos teisės klausimais. Išnagrinėjus ieškinio dėl sprendimo skirti baudą panaikinimo pagrindus, galima nustatyti didžiausią sumą, kurią Komisija galėtų privalėti sumokėti. Taigi skundžiamame sprendime teisingai nurodyta, kad dėl dalinio panaikinimo *ex tunc* poveikio Komisija privalo sumokėti delspinigius nuo nepagrįstai sumokėtos sumos nuo laikino baudos gavimo dienos.

46. Nors *Deutsche Telekom* pripažįsta, kad baudų už konkurencijos taisyklių pažeidimą atgrasomasis poveikis yra teisėtas tikslas, kiek tai susiję su apeliacinio skundo pirmojo pagrindo šešta dalimi, ji pakartoja, kad Komisija neprivalo laikinai rinkti baudų. Pareiga mokėti delspinigius nuo laikino baudos gavimo dienos yra Komisijos sprendimo surinkti baudą prieš išnaudojant visas teisių gynimo priemones pasekmė. Jeigu Komisija turėtų atidėti baudos surinkimą iki to laiko, baudos atgrasomasis poveikis išliktų, nes atitinkama įmonė turėtų išsaugoti pakankamus finansinius rezervus tol, kol truks bet koks pradėtas procesas. Galiausiai, skundžiamame sprendime išdėstytų principų pasekmės sprendimams *Intel* neturi reikšmės.

– *Teisinė analizė*

47. SESV 266 straipsnio pirmoje pastraipoje reikalaujama, kad Sąjungos institucija, kurios aktas buvo paskelbtas negaliojančiu, imtųsi visų būtinų priemonių šiam sprendimui įvykdyti. Dėl šios nuostatos norėčiau pateikti tris pastabas. Pirma, pareiga imtis tokių priemonių priklauso nuo to, ar yra priimtas teismo sprendimas. Labai svarbu atskirti teismo sprendimo buvimą nuo jo pasekmių. Teisiškai ir faktiškai sprendimas, kuriuo panaikinamas aktas, įsigalioja nuo jo paskelbimo momento. Nuo to momento sprendimu tas aktas pašalinamas iš Sąjungos teisės sistemos nuo tos dienos, kai jis įsigaliojo [20]. Akivaizdu, kad neįmanoma vykdyti teismo sprendimo,

[20] 1988 m. balandžio 26 d. Sprendimas *Asteris ir kt. / Komisija* (97/86, 99/86, 193/86 ir 215/86, EU:C:1988:199, 30 punktas).

kol jis dar nepaskelbtas. Be to, Sąjungos institucija negali imti suvokti priemonių, kurių ji gali būti įpareigota imtis siekdama įvykdyti sprendimą, tol, kol nežino, ką turi vykdyti. 2014 m. sprendimas jo priėmimo metu buvo teisėtas. Netrukus po to ir laikydamasi šio sprendimo *Deutsche Telekom* laikinai sumokėjo Komisijai visą baudą. Priėmus 2018 m. sprendimą paaiškėjo, kad *Deutsche Telekom* nepagrįstai sumokėjo dalį šios sumos, kurios dydžio nebuvo galima apskaičiuoti prieš nutinkant šiam įvykiui.

48. Jeigu sprendimo buvimas yra būtina sąlyga tam, kad būtų galima reikalauti imtis priemonių, būtinų sprendimui įvykdyti, vadinasi, Komisija negalėjo pažeisti SESV 266 straipsnio pirmos pastraipos prieš paskelbiant 2018 m. sprendimą. Taigi skundžiamo sprendimo 111 punkte padaryta išvada, kad Komisija pažeidė SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą prieš paskelbiant 2018 m. sprendimą, pagal kurį ji privalėjo sumokėti *Deutsche Telekom* delspinigius, yra teisiškai ir logiškai nepagrįsta.

49. Mano antroji pastaba yra ta, kad SESV 266 straipsnio pirmoje pastraipoje nėra apibrėžtos priemonės, būtinos teismo sprendimui įvykdyti – jas pirmiausia turi nustatyti atitinkama institucija, o kilus ginčui – Sąjungos teismai [21]. Ši pareiga gali būti įvykdyta įvairiomis formomis, įskaitant naujos priemonės priėmimą, susilaikymą nuo priemonės patvirtinimo arba, kaip šiuo atveju, pinigų sumokėjimą arba grąžinimą [22]. Jeigu prieš panaikinant visą aktą arba jo dalį jis buvo įvykdytas, net ir laikinai, būtinos priemonės, numatytos SESV 266 straipsnio pirmoje pastraipoje, apima pareigą kiek įmanoma atkurti ieškovo padėtį, buvusią prieš priimant aktą, kuris pripažintas negaliojančiu [23]. Logiška teigti, kad tokios priemonės turi apimti Komisijos pareigą užtikrinti, kad nepagrįstai pinigus sumokėjusi šalis grąžinant atgautų tokios pačios vertės pinigų sumą. Ši pareiga taikoma neatsižvelgiant į teisę reikalauti atlyginti nuostolius, kuri aiškiai pripažinta SESV 266 straipsnio antroje pastraipoje. SESV 266 straipsnio pirmoje pastraipoje numatyta pareiga taip pat skiriasi nuo bet kokios galinčios atsirasti pareigos grąžinti bet kokį turtą, kurį Sąjungos institucija gali nepagrįstai įgyti dėl to, kad turi nepagrįstai sumokėtų sumų. Taigi sutinku su *Deutsche Telekom* teiginiu, kad pareiga taikyti visišką restituciją atsiranda nepaisant Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnio 4 dalyje numatyto mechanizmo taikymo ir nuo jo nepriklauso, be to, atrodo, kad šis mechanizmas buvo sukurtas siekiant atsižvelgti į bet kokį nepagrįstą Sąjungos institucijų praturtėjimą [24].

50. Mano trečioji pastaba yra ta, kad SESV 266 straipsnio pirmoje pastraipoje Sąjungos institucijoms aiškiai nustatyta pareiga visapusiškai vykdyti Sąjungos teismų sprendimus. Ja nesiekiama jų nubausti. SESV 266 straipsnio pirmoje pastraipoje nenumatyta jokio teisinio pagrindo priemonėms, pagal kurias iš Sąjungos institucijos būtų reikalaujama mokėti pernelyg dideles arba baudžiamąsias palūkanas. SESV 266 straipsnio antra pastraipa patvirtina šią pastabą, nes joje aiškiai išsaugota įmonės teisė remtis Europos Sąjungos deliktine atsakomybe, nepaisant to, kaip Sąjungos institucija laikosi SESV 266 straipsnio pirmos pastraipos. Taigi Sutartyse aiškiai atskirta teisė reikalauti, kad Sąjungos institucijos imtųsi būtinų priemonių Sąjungos teismų sprendimui įvykdyti, ir teisė į žalos, patirtos dėl tų institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimą [25].

[21] 2016 m. birželio 14 d. Sprendimas *Komisija / McBride ir kt.* (C-361/14 P, EU:C:2016:434, 52 ir 53 punktai).

[22] Institucija privalo sumokėti arba grąžinti atitinkamą sumą, jeigu panaikinta priemone buvo atsisakyta kam nors sumokėti pinigų sumą (pavyzdžiui, subsidiją) arba jeigu ja buvo nustatyta pareiga sumokėti pinigų sumą (pavyzdžiui, baudą, mokestį arba rinkliavą).

[23] 2001 m. spalio 10 d. Sprendimo *Corus UK / Komisija* (T-171/99, EU:T:2001:249, 50 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[24] Jeigu pinigų vertė išlieka nepakitusi, taigi juos grąžinant nereikia pridėti jokios papildomos sumos, šių pinigų turėtojas vis tiek gali būti nepagrįstai praturtėjęs turėdamas šią sumą.

[25] 2019 m. rugsėjo 10 d. Sprendimas *HTTS / Taryba* (C-123/18 P, EU:C:2019:694, 32 punktas) ir 2021 m. spalio 28 d. Sprendimas *Vialto Consulting / Komisija* (C-650/19 P, EU:C:2021:879, 138 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

51. Bendrasis Teismas atmetė *Deutsche Telekom* ieškinį dėl žalos, kurią ši tariamai patyrė dėl to, kad iš jos buvo atimta galimybė naudotis laikinai sumokėtomis lėšomis, atlyginimo. Priešpriešinio apeliacinio skundo dėl šios išvados nepateikta. Tiek dėl šios priežasties, tiek dėl šios išvados 47 ir 48 punktuose nurodytų priežasčių, taip pat atsižvelgiant į tai, kad prieš paskelbiant 2018 m. sprendimą Komisija nepažeidė SESV 266 straipsnio pirmos pastraipos, nekyla klausimo dėl žalos atlyginimo pagal SESV 266 straipsnio antrą pastraipą, siejamą su SESV 340 straipsnio antra pastraipa.

52. Lieka atsakyti į klausimą, ar pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą galima reikalauti, kad Komisija sumokėtų delspinigius nuo nepagrįstai sumokėtos sumos už laikotarpį nuo jos sumokėjimo iki teismo sprendimo, kuriuo panaikintas teisinis pagrindas, kuriuo remiantis ši suma buvo sumokėta, paskelbimo.

53. Sutartyse neminimi delspinigiai. Kalbant apie sąvoką anglų k. „default interest“ („delspinigiai“), vartojamą Sąjungos teisės aktuose, konkrečiai – Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 83 straipsnio pavadinime, versijoje prancūzų k. yra „Intérêts moratoires“, vertime į ispanų k. – „Intereses moratorios“, versijoje portugalų k. – „Juros de mora“, o vertime į italų k. – „Interessi di mora“. Šios sąvokos kilusios iš lotyniško žodžio *mora*, kuris reiškia „delsimas“. Pagal romėnų teisę *mora debitoris* buvo taikomas tais atvejais, kai skolininkas neįvykdydavo aiškiai nustatytos pareigos per nustatytą laikotarpį: kitaip tariant, jis buvo numatytas kaip paskata laiku vykdyti įsipareigojimus, taigi – kaip sankcija už reikalavimo sumokėti pinigų sumą, kurią buvo galima nustatyti reikalavimo pateikimo metu, nevykdymą.

54. Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 83 straipsnis atspindi šias ištakas. Jo 83 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „<…> iki 80 straipsnio 3 dalies b punkte nurodyto termino pabaigos negrąžintai gautinai sumai skaičiuojamos palūkanos pagal šio straipsnio 2 ir 3 dalis“. Pagal Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 80 straipsnio 3 dalį debetiniu dokumentu skolininkui turi būti pranešta, kad Sąjunga yra nustačiusi gautiną sumą ir kad delspinigiai nebus skaičiuojami, jei skola bus sumokėta iki nustatyto termino. Debetiniu dokumentu skolininkas taip pat informuojamas, kad, negrąžinus skolos iki nustatyto termino, už ją bus skaičiuojamos palūkanos, kurių norma nurodyta Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 83 straipsnyje, t. y. norma, kurią ECB taiko savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms, padidinta trimis su puse procentinio punkto. Vadinasi, delspinigiai mokėtini, kai Sąjungos institucija yra nustačiusi skolininkui galutinį terminą sumai, kurią šis yra skolingas, sumokėti, bet skolininkas iki to termino pabaigos nesumoka. Sumokėjus debetiniame dokumente nurodytą sumą iki šio termino pabaigos, delspinigiai neskaičiuojami.

55. Šios nuostatos atitinka gramatinį sąvokos „delspinigiai“ aiškinimą, pagal kurį tokie pinigai mokami, kai skolininkas delsia įvykdyti pareigą sumokėti tam tikrą sumą iki tam tikro termino pabaigos. Kadangi Komisija nedelsė įvykdyti pareigos grąžinti *Deutsche Telekom* nepagrįstai sumokėtą sumą, šių sumų mokėjimas neatrodo būtina priemonė Sąjungos teismų sprendimui įvykdyti, kaip tai suprantama pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą.

56. Generalinis advokatas yra aiškiai pažymėjęs, kad valstybių narių teisės sistemose nepripažįstama jokio bendro principo, pagal kurį delspinigiai būtų skaičiuojami nuo nuostolių atsiradimo dienos [26]. Ar valstybių narių įstatymuose reikalaujama mokėti delspinigius tais atvejais, kai teismo sprendimu pripažįstama, kad nacionalinei administracijai nepagrįstai sumokėta dalis sumos arba ji visa? Kaip suprantu, esant aplinkybėms, panašioms į tas, kurios susiklostė šiame

[26] Generalinio advokato F. Mancini išvada byloje *Pauls Agriculture / Taryba ir Komisija* (256/81, EU:C:1983:91, 8 punktas).

apeliaciniame skunde nurodytu atveju, pagal Vokietijos, Airijos, Austrijos ir Suomijos teisę šio klausimo nekyla, nes baudos už konkurencijos teisės pažeidimus netaikomos tol, kol neišnaudotos visos teisių gynimo priemonės. Atrodo, kad vienuolika valstybių narių [27] įpareigoja administraciją nuo surinkimo dienos mokėti palūkanas už teisėtai surinktas pinigų sumas, kai vėliau pripažįstama, kad jos sumokėtos nepagrįstai. Šiuo įpareigojimu siekiama atlyginti dėl negalėjimo naudotis šiomis lėšomis patirtą žalą ir (arba) užkirsti kelią nepagrįstam praturtėjimui. Jis nėra siejamas su kokiu nors delsimu grąžinti pinigus [28]. Taigi šios palūkanos nėra delspinigiai, kaip ši sąvoka įprastai suprantama. Keturios valstybės yra nustačiusios konkretų įpareigojimą mokėti delspinigius tais atvejais, kai valdžios institucija delsia grąžinti nepagrįstai sumokėtas sumas [29].

57. Dabar išnagrinėsiu Teisingumo Teismo jurisprudenciją, kurioje aptartas šis klausimas.

58. Ankstesnėje jurisprudencijoje buvo skiriamos palūkanos, siejamos su delsimu grąžinti skolą, vėliau pavadintos delspinigiais, dėl kurių reikėjo pranešti skolos grąžinimo terminą, ir kompensacinės palūkanos, mokėtinos dėl žalos, atsiradusios dėl neteisėtų veiksmų, – dėl šių palūkanų tokio pranešimo nereikėjo [30]. Vėlesnėje jurisprudencijoje patvirtinta, kad delspinigiai mokėtini tik dėl delsimo įvykdyti pareigą sumokėti arba grąžinti pinigų sumą [31]. Taigi delspinigiai buvo skaičiuojami nuo teismo sprendimo, kuriuo buvo konstatuota Sąjungos institucijos skola, priėmimo dienos [32]. Kai Komisija vėliau grąžino pinigines lėšas, kurios, kaip buvo pripažinta, buvo nepagrįstai sumokėtos, Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad palūkanų, kurias Komisija taikė, tikslas buvo kitas nei delspinigių, nes pirmosiomis buvo siekiama užkirsti kelią nepagrįstam Bendrijos praturtėjimui, o antraisiais – apriboti nepagrįstą delsimą grąžinti šias sumas [33].

59. Sprendime *Corus* buvo nukrypta nuo šios jurisprudencijos formos, bet, kaip teigiama, ne esmės aspektu. Komisija atsisakė mokėti palūkanas už sumą, kurią grąžino *Corus* dėl to, kad buvo iš dalies panaikinta bauda, skirta už konkurencijos teisės pažeidimą [34]. *Corus* Pirmosios instancijos teisme pareiškė ieškinį dėl žalos atlyginimo, kuriuo, be kita ko, prašė priteisti palūkanas kaip kompensaciją už prarastą galimybę naudotis pinigais, kuriuos laikinai sumokėjo Komisijai [35]. Pirmosios instancijos teismas, apibūdinęs šį reikalavimą kaip reikalavimą sumokėti „delspinigius“, jį patenkino motyvuodamas būtinybe kompensuoti pinigų nuvertėjimą ir išvengti nepagrįsto Sąjungos praturtėjimo [36]. Pirmosios instancijos teismas priteisė *Corus* sumą, lygią

[27] Belgija, Bulgarija, Airija (išskyrus už konkurencijos pažeidimus skirtų baudų atvejus), Ispanija, Prancūzija, Graikija, Italija, Vengrija, Nyderlandai, Rumunija ir Ispanija.

[28] Išimtis – Vengrija, kurioje administracija moka tokio paties dydžio palūkanas už nepagrįstai sumokėtą sumą, nepaisydama to, ar ją grąžina laiku.

[29] Belgija, Ispanija, Italija ir Austrija (ne konkurencijos teisės srityje).

[30] Šiuo klausimu žr. 1960 m. liepos 15 d. Sprendimą *Campolongo / Aukščiausioji valdžios institucija* (27/59 ir 39/59, EU:C:1960:35, p. 407).

[31] Žr. 1995 m. birželio 8 d. Sprendimą *Siemens / Komisija* (T-459/93, EU:T:1995:100, 101 punktas), kuriame Teisingumo Teismas nustatė, kad pareiga susigrąžinti nesuderinamą pagalbą apima kompensacines palūkanas, atitinkančias įmonės gautą finansinę naudą, atsiradusią dėl galimybės naudotis lėšomis, tačiau neapima delspinigių, kurie yra pareigos nedelsiant grąžinti neteisėtą pagalbą pasekmė.

[32] Šiuo klausimu žr. 1979 m. spalio 4 d. Sprendimą *Dumortier ir kt. / Taryba* (64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 ir 45/79, EU:C:1979:223, 25 punktas) ir generalinio advokato F. Mancini išvadą byloje *Pauls Agriculture / Taryba ir Komisij*a (256/81, EU:C:1983:91, 8 punktas), kuria vadovautasi 1983 m. gegužės 18 d. Sprendime *Pauls Agriculture / Taryba ir Komisij*a (256/81, EU:C:1983:138, 17 punktas). Šiuo klausimu taip pat žr. 1990 m. birželio 26 d. Sprendimą *Sofrimport / Komisija* (C-152/88, EU:C:1990:259, 32 punktas).

[33] Šiuo klausimu žr. 1960 m. liepos 15 d. Sprendimą *Campolongo / Aukščiausioji valdžios institucij*a (27/59 ir 39/59, EU:C:1960:35, p. 407), 2005 m. birželio 15 d. Sprendimą *Tokai Carbon ir kt. / Komisij*a (T-71/03, T-74/03, T-87/03 ir T-91/03, EU:T:2005:220, 414 punktas) ir 2008 m. spalio 8 d. Sprendimą *SGL Carbon / Komisija* (T-68/04, EU:T:2008:414, 152 punktas). Šiuose sprendimuose Pirmosios instancijos teismas atmetė ieškovų bandymus remtis kompensacinių palūkanų sąvoka, siekiant užginčyti jiems priskaičiuotus delspinigius dėl pavėluotai sumokėtų baudų.

[34] 1999 m. kovo 11 d. Sprendime *British Steel / Komisij*a (T-151/94, EU:T:1999:52).

[35] 2001 m. spalio 10 d. Sprendimas *Corus UK / Komisij*a (T-171/99, EU:T:2001:249, 16–18 punktai).

[36] Ten pat, 53–55 punktai.

palūkanoms, kurios, Komisijos vertinimu, būtų priskaičiuotos nuo nepagrįstai sumokėtos baudos nuo jos laikino gavimo iki grąžinimo dienos [37]. Taigi vartojama sąvoka „delspinigiai“ užgožė tai, kad Pirmosios instancijos teismas priteisė palūkanas remdamasis restitucijos ir nepagrįsto praturtėjimo sąvokomis, kurios yra svarbios priemonėms, kurių imtasi siekiant įvykdyti Sąjungos teismų sprendimą. Išnagrinėjęs kitą reikalavimą, Pirmosios instancijos teismas priteisė sumą, kuri iš tikrųjų buvo delspinigiai, apskaičiuoti nuo tos dienos, kai Komisija grąžino pagrindinę baudos sumą, iki dienos, kai jis priėmė Sprendimą *Corus* [38].

60. Sprendimas *IPK International* priimtas sėkmingai užginčijus Komisijos sprendimą panaikinti tam tikrą finansinę paramą, kurią ji iš pradžių buvo suteikusi IPK. Panaikinus šį sprendimą, Komisija sumokėjo ieškovei iš jos išieškotas ir jai neišmokėtas sumas, taip pat kompensacines palūkanas [39]. IPK pareiškė naują ieškinį, reikalaudama panaikinti Komisijos sprendimą atsisakyti mokėti delspinigius. Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad, „nepriklausomai nuo konkretaus pavadinimo“, palūkanos turi būti apskaičiuojamos kaip delspinigiai, t. y. taikant palūkanų normą, kurią ECB taiko pagrindinėms refinansavimo operacijoms, padidintą dviem procentiniais punktais [40]. Bendrasis Teismas priteisė iš Komisijos delspinigius nuo sprendimo, kuriuo buvo panaikintas atsisakymas sumokėti šiuos delspinigius, paskelbimo dienos [41]. Kaip ir Sprendime *Corus* aptartu atveju, Bendrasis Teismas, nurodydamas sumokėti palūkanas už jo sprendimu priteistas sumas, atskyrė palūkanas, kurių neįvardijo, nuo delspinigių, kaip ši sąvoka iki tol buvo apibūdinama Teisingumo Teismo jurisprudencijoje.

61. Komisija pateikė apeliacinį skundą dėl Bendrojo Teismo sprendimo. Išvadoje generalinis advokatas Y. Bot atskyrė kompensacines palūkanas ir delspinigius, kiek tai susiję su ieškiniais dėl žalos atlyginimo, ir pripažino, kad pareiga mokėti delspinigius negali atsirasti prieš priimant teismo sprendimą, kuriuo nustatoma pareiga atlyginti žalą. Jis netaikė šio požiūrio reikalavimams grąžinti nepagrįstai sumokėtas pinigų sumas [42]. Taigi jis Sprendimą *Corus* [43] aiškino taip, tarsi Pirmosios instancijos teismas būtų nurodęs sumokėti delspinigius, nors, kaip paaiškinta šios išvados 59 punkte, jis iš tikrųjų nurodė sumokėti sumas, kurios, objektyviai vertinant, yra palūkanos, skirtos restitucijai įvykdyti ir nepagrįstam praturtėjimui išvengti. Skirsnyje „Iš teismų praktikos padarytos išvados“ generalinis advokatas Y. Bot nurodė, kad kompensacinių palūkanų ir delspinigių „funkcija visais atvejais ta pati – kompensuoti nuostolius, kuriuos kreditorius patyrė dėl to, kad negalėjo disponuoti jam grąžintina skola“ [44]. Jis pridūrė, kad „kompensacinė[mi]s palūkano[mi]s <…> kompensuojamas laikas, praėjęs iki tol, kol patirtos žalos dydį įvertina teismas, neatsižvelgiant į bet kokį skolininkui priskiriamą vėlavimą, o delspinigiais, taikant fiksuotą dydį, kompensuojama už vėlavimo sumokėti skolą sukeltus padarinius, sumokant pinigų sumą, leidžiančią kreditoriui gauti maždaug tiek, kiek jis būtų gavęs, jeigu būtų investavęs šias lėšas“ [45]. Generalinis advokatas Y. Bot manė, kad teisė į tokius delspinigius išplaukia iš SESV 266 straipsnio pirmos pastraipos [46]. Vis dėlto iš jurisprudencijos jis

37 Ten pat, 60–62 punktai.

38 Ten pat, 64 punktas. Pirmosios instancijos teismas nustatė 5,75 % metinę šių palūkanų normą, atitinkančią palūkanų normą, kurią ECB taikė kapitalo refinansavimo operacijoms, padidintą dviem procentiniais punktais.

39 2013 m. balandžio 10 d. Sprendimas *IPK International / Komisija* (T-671/11, EU:T:2013:163, 3 ir 10 punktai). Kompensacinės palūkanos buvo taikomos pagrindinei mokėtinai sumai nuo dienos, kai IPK negalėjo naudotis lėšomis, iki tos dienos, kai Komisija sumokėjo pagrindinę sumą su palūkanomis.

40 Ten pat, 36 ir 37 punktai.

41 Ten pat, 41 punktas. Dėl šio klausimo Bendrasis Teismas, atrodo, priėmė teisingą sprendimą.

42 Generalinio advokato Y. Bot išvada byloje *Komisija / IPK International* (C-336/13 P, EU:C:2014:2170, 42–77 punktai).

43 2001 m. spalio 10 d. Sprendimas *Corus UK / Komisija* (T-171/99, EU:T:2001:249).

44 Generalinio advokato Y. Bot išvada byloje *Komisija / IPK International* (C-336/13 P, EU:C:2014:2170, 77 punktas).

45 Ten pat.

46 Ten pat, 78 punktas.

padarė išvadą, kad panaikinimo atveju didžiausias Sąjungos teismų rūpestis „turi būti kuo griežčiau taikyti principą *restitutio in integrum*, reiškiantį grąžinimą į *statu quo ante*, užtikrinant, kad visi be jokių nuostolių ar naudos atsidurtų pradinėje padėtyje“ [47]. Būtent dėl paskutinės pastabos SESV 266 straipsnio pirmoje pastraipoje numatytos pareigos grindžiamos restitucijos sąvoka, o ne būtinybe greitai įvykdyti finansinius įsipareigojimus. Generalinis advokatas Y. Bot net sukritikavo tą sprendimą dėl to, kad jame buvo atskirtos kompensacinės palūkanos ir delspinigiai [48].

62. Sprendime *IPK International* Teisingumo Teismas pateikė glaustesnius motyvus [49]. Jis nusprendė, kad „delspinigių pervedimas yra sprendimo dėl panaikinimo įvykdymo priemonė <…> tiek, kiek juo siekiama kompensuoti nuostolius, kuriuos kreditorius patyrė dėl to, kad negalėjo disponuoti jam grąžintina skola, ir paskatinti skolininką kuo greičiau įvykdyti sprendimą dėl panaikinimo“ [50]. Jis nusprendė, jog Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes konstatavo, kad Komisija turi sumokėti kompensacines palūkanas, kai vykdant teismo sprendimą pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą reikėjo priteisti delspinigius [51].

63. Kiek man žinoma, Sprendime *IPK International* Teisingumo Teismas pirmą kartą nusprendė, kad delspinigiai yra skirti taikant standartinę normą kompensuoti prarastą galimybę disponuoti mokėtinomis piniginėmis lėšomis. Šiame sprendime nenurodyta nei šaltinių, kuriais remiantis padaryta ši išvada, nei jos paaiškinimų. Atrodo, kad ji išplaukia iš generalinio advokato Y. Bot išvados 77 punkto, kuriame,panašiai, nenurodyta nei šaltinių, kuriais remiantis ta išvada padaryta, nei ją patvirtinančių argumentų. Nors Teisingumo Teismas pridūrė, kad delspinigiais taip pat siekiama paskatinti skolininką kuo greičiau įvykdyti sprendimą dėl panaikinimo, jis pirmą kartą nusprendė, kad delspinigiai gali būti mokami už laikotarpį iki vykdytino sprendimo priėmimo. Nėra visiškai akivaizdu, kaip teisėtas tikslas paskatinti laikytis reikalavimų sumokėti skolą pasiekiamas įpareigojant mokėti delspinigius už laikotarpį *iki* teismo sprendimo paskelbimo, o ne *nuo* teismo sprendimo paskelbimo dienos [52]. Kaip pažymėta šios išvados 48 ir 49 punktuose, SESV 266 straipsnyje nėra nieko, kas patvirtintų tą išvadą.

64. Sprendime *Wortmann* Teisingumo Teismas nepritarė argumentui, kad Sąjungos teismams panaikinus reglamentą nacionalinės valdžios institucijos privalo mokėti delspinigius už antidempingo muitus, kuriuos nepagrįstai surinko pagal šį reglamentą [53]. Jis veikiau konstatavo, kad „nuo šios muitų sumos, kurią kompetentinga nacionalinė institucija grąžino nagrinėjamai įmonei, turi būti sumokėtos palūkanos“ [54]. Generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona taip pat nurodė manąs, kad Sprendimą *IPK International* reikia aiškinti atsižvelgiant į konkrečias tos bylos aplinkybes, taigi negalima daryti išvados, kad Teisingumo Teismas siekė pakeisti savo suformuotą jurisprudenciją dėl delspinigių apibrėžties [55]. Jis taip pat nurodė, kad nors

47 Ten pat, 79 punktas.

48 Ten pat, 90 punktas.

49 2015 m. vasario 12 d. Sprendimas *Komisija / IPK International* (C-336/13 P, EU:C:2015:83).

50 Ten pat, 30 punktas.

51 Ten pat, 38 punktas. Nagrinėjamame skundžiamame sprendime formaliai nurodyta, kad Komisija turi sumokėti kompensacines palūkanas nuo sprendimo dėl panaikinimo paskelbimo dienos iki grąžinimo dienos, nors jame taikyta palūkanų norma buvo tokia pati kaip delspinigių norma: žr. šios išvados 60 punktą.

52 Siekdamas išsamumo norėčiau pridurti, kad tai pasakytina ir ieškinio dėl žalos atlyginimo atveju. Nors būtų nelogiška nustatyti pareigą mokėti delspinigius, kol Sąjungos teismai nenustatė žalos buvimo fakto, gali būti pagrįsta nustatyti tokią pareigą, kai tokia žala konstatuota teismo sprendime, o Sąjungos institucija po to nedelsdama neišmoka kompensacijos.

53 2017 m. sausio 18 d. Sprendimas *Wortmann* (C-365/15, EU:C:2017:19, 14, 15 ir 35 punktai).

54 Ten pat, 38 punktas.

55 Generalinio advokato M. Campos Sánchez-Bordona išvada byloje *Wortmann* (C-365/15, EU:C:2016:663, 71 ir 72 punktai).

jurisprudencijoje nustatytas Sąjungos teisės principas, pagal kurį nepagrįstai ir pažeidžiant Sąjungos teisę sumokėtos sumos turi būti grąžintos su palūkanomis nuo tos dienos, kai buvo atliktas nepagrįstas mokėjimas, tai nereiškia, kad nuo tos dienos skaičiuojami delspinigiai [56].

65. Skundžiamame sprendime taip pat remiamasi Teisingumo Teismo sprendimu *Guardian Europe*. 2014 m. lapkričio mėn. buvo patenkintas *Guardian Europe* ieškinys dėl 2007 m. Komisijos jai skirtos baudos sumažinimo [57]. 2014 m. gruodžio mėn. Komisija, taikydama Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnio 4 dalį, grąžino panaikintą baudos dalį ir 988 620 EUR palūkanų nuo tos sumos [58]. Tuomet *Guardian Europe* pareiškė ieškinį Europos Sąjungai, prašydama atlyginti žalą, tariamai patirtą dėl bylos nagrinėjimo trukmės. Šis ieškinys dėl žalos atlyginimo buvo pripažintas priimtinu, nes juo nebuvo ginčijamas įsiteisėjęs 2014 m. gruodžio mėn. sprendimas [59]. Bendrasis Teismas priteisė 654 523,43 EUR turtinei žalai atlyginti, šią sumą padidinęs vadinamosiomis „kompensacinėmis palūkanomis“, apskaičiuotomis pagal *Guardian Europe* įsisteigimo valstybės narės metinę infliacijos normą iki jo sprendimo paskelbimo dienos. Jis taip pat priteisė delspinigius nuo šios sumos nuo to sprendimo paskelbimo dienos iki mokėjimo gavimo dienos [60].

66. Apeliaciniame skunde Europos Sąjunga tvirtino, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai atmetė jos pateiktą ieškinio nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą. Nors Teisingumo Teismas patvirtino Bendrojo Teismo išvadą šiuo klausimu [61], atrodo, kad jis klaidingai aiškino Bendrojo Teismo sprendimą tiek, kiek jame nurodyta, kad 988 620 EUR suma yra „delspinigiai“ [62], nors ji iš tikrųjų atitiko „priskaičiuotas palūkanas“, kurias Komisija sumokėjo pagal Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnio 4 dalį [63]. Galiausiai Teisingumo Teismas nusprendė, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes priteisė *Guardian Europe* kompensaciją, ir atmetė ieškinį dėl žalos atlyginimo [64].

67. Atrodo, kad Sprendimas *Printeos*, kuriuo remiamasi skundžiamame sprendime, yra naujausias reikšmingas šios jurisprudencijos priminimas. Komisija skyrė *Printeos* baudą už konkurencijos taisyklių pažeidimą ir ši įmonė laikinai ją sumokėjo [65]. Panaikinus šį sprendimą, Komisija grąžino visą baudos sumą be palūkanų, nes fondo, į kurį ji investavo baudą [66], pelningumas buvo neigiamas [67]. *Printeos* pareiškė ieškinį dėl žalos atlyginimo pagal SESV 266 straipsnio antrą pastraipą, siejamą su SESV 340 straipsnio antra pastraipa [68]. Per teismo posėdį *Printeos* pareiškė, kad jos prašymas sumokėti kompensacines palūkanas turi būti suprantamas kaip prašymas sumokėti delspinigius. Nepaisydamas to, kad ji taip pat nurodė nebenorinti, jog SESV 266 straipsnio pirmos pastraipos pažeidimas būtų pagrindinis jos reikalavimo atlyginti žalą

56 Ten pat, 59 ir 74 punktai.

57 2014 m. lapkričio 12 d. Sprendimas *Guardian Industries ir Guardian Europe / Komisija* (C-580/12 P, EU:C:2014:2363).

58 2017 m. birželio 7 d. Sprendimas *Guardian Europe / Europos Sąjunga* (T-673/15, EU:T:2017:377, 51, 54 ir 55 punktai).

59 Ten pat, 64 ir 65 punktai.

60 Ten pat, 168–172 punktai.

61 2019 m. rugsėjo 5 d. Sprendimas *Europos Sąjunga / Guardian Europe* ir *Guardian Europe / Europos Sąjunga* (C-447/17 P ir C-479/17 P, EU:C:2019:672, 65 punktas).

62 Ten pat, 57 punktas.

63 Žr. 2017 m. birželio 7 d. Sprendimą *Guardian Europe / Europos Sąjunga* (T-673/15, EU:T:2017:377, 51, 54 ir 55 punktai).

64 2019 m. rugsėjo 5 d. Sprendimas *Europos Sąjunga / Guardian Europe* ir *Guardian Europe / Europos Sąjunga* (C-447/17 P ir C-479/17 P, EU:C:2019:672, 149 punktas).

65 2019 m. vasario 12 d. Sprendimas *Printeos / Komisija* (T-201/17, EU:T:2019:81, 1 ir 15 punktai).

66 Pagal Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnio 4 dalį.

67 2019 m. vasario 12 d. Sprendimas *Printeos / Komisija* (T-201/17, EU:T:2019:81, 18, 23 ir 26 punktai). Referenciniu laikotarpiu *Printeos* įsisteigimo valstybėje narėje infliacija sudarė 0 % (ten pat, 44 punktas).

68 Ten pat, 36 ir 37 punktai.

teisinis pagrindas[69], Bendrasis Teismas savo analizę grindė šia nuostata[70]. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu *IPK International* ir generalinio advokato Y. Bot šioje byloje pateikta išvada[71], Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą Komisija privalo grąžinti pagrindinę baudos sumą kartu su delspinigiais kaip kompensaciją už prarastą galimybę disponuoti šia suma nuo laikino baudos gavimo dienos iki pagrindinės sumos grąžinimo dienos[72].

68. Sprendime *Printeos* konstatuota, kad pagal principą *iura novit curia* Bendrasis Teismas turėjo teisę reikalaujamas palūkanas kvalifikuoti kaip delspinigius, o ne kaip kompensacines palūkanas, kaip buvo nurodyta pradiniame ieškovės reikalavime[73]. Dėl ginčo esmės Teisingumo Teismas atskyrė delspinigius nuo kompensacinių palūkanų. Delspinigiai skirti nuostoliams, kurių kreditorius patyrė dėl to, kad negalėjo disponuoti jam grąžintina skola, kompensuoti ir paskatinti skolininką kuo greičiau įvykdyti sprendimą dėl panaikinimo[74], o kompensacinėmis palūkanomis siekiama kompensuoti laiką, praėjusį iki tada, kai patirtos žalos dydį įvertina teismas, neatsižvelgiant į bet kokį skolininkui priskiriamą vėlavimą[75]. Taigi Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos, kai priteisė iš Komisijos delspinigius[76]. Kadangi byla buvo susijusi su fiksuotos sumos, t. y. *Printeos* skirtos baudos, kuri buvo panaikinta, grąžinimu, kompensacinių palūkanų klausimo nekilo[77].

69. Norėčiau pateikti keturias pastabas dėl Sprendimo *Printeos*.

70. Pirma, Teisingumo Teismo pateikta kompensacinių palūkanų samprata, grindžiama SESV 266 straipsnio antra pastraipa, siejama su SESV 340 straipsnio antra pastraipa, pagal kurią šios palūkanos skirtos tik bėgant laikui prarastoms pinigų sumoms kompensuoti, yra pernelyg siaura. Kompensacijos dėl nepagrįsto sumokėjimo priteisimą galima pateisinti remiantis įvairiais pagrindais, įskaitant konkrečios verslo galimybės praradimą dėl šių lėšų nebuvimo – *Deutsche Telekom* nepavyko įrodyti šio argumento esant Bendrajam Teismui nurodytoms faktinėms aplinkybėms[78].

71. Antra, siekdamas pagrįsti teiginį, kad delspinigiais siekiama kompensuoti nuostolius, kurių kreditorius patyrė dėl to, kad negalėjo disponuoti jam grąžintina skola, Teisingumo Teismas rėmėsi Sprendimu *IPK International*[79]. Kaip pažymėta šios išvados 63 punkte, atrodo, kad šis teiginys grindžiamas generalinio advokato Y. Bot išvada toje byloje[80]; joje jis nenurodė jokio šaltinio ir nepateikė jokių jį pagrindžiančių paaiškinimų. Kai kurie autoriai kritikuoja šią jurisprudenciją dėl to, kad, pakeitus delspinigių apibrėžtį, išnyksta skirtumas tarp delspinigių ir

69 Ten pat, 32 punktas.

70 Ten pat, 53 ir paskesni punktai.

71 2015 m. vasario 12 d. Sprendimas *Komisija / IPK International* (C-336/13 P, EU:C:2015:83) ir generalinio advokato Y. Bot išvada byloje *Komisija / IPK International* (C-336/13 P, EU:C:2014:2170).

72 2019 m. vasario 12 d. Sprendimas *Printeos / Komisija* (T-201/17, EU:T:2019:81, 33, 56 ir 67 punktai). Pažymėtina, kad *Printeos* nustatė šį referencinį laikotarpį.

73 2021 m. sausio 20 d. Sprendimo *Komisija / Printeos* (C-301/19 P, EU:C:2021:39, 54 punktas).

74 Ten pat, 55 punktas.

75 Ten pat, 56 punktas.

76 Ten pat, 68, 69 ir 104 punktai.

77 Ten pat, 78 ir 79 punktai.

78 2022 m. sausio 19 d. Sprendimas *Deutsche Telekom / Komisija* (T-610/19, EU:T:2022:15, 39–52 punktai).

79 2015 m. vasario 12 d. Sprendimas *Komisija / IPK International* (C-336/13 P, EU:C:2015:83, 30 punktas).

80 Generalinio advokato Y. Bot išvada byloje *Komisija / IPK International* (C-336/13 P, EU:C:2014:2170, 77 punktas).

kompensacinių palūkanų[81]. Panašiai taip pat buvo nurodyta, kad šioje jurisprudencijoje painiojamas delspinigių ir kompensacinių palūkanų skirtumas[82]. Delspinigiais skatinama greitai padengti skolą ir jie skaičiuojami nuo teismo sprendimo, kuriuo nustatyta kompensacijos suma, paskelbimo dienos iki jos sumokėjimo, o kompensacinės palūkanos skaičiuojamos už laikotarpį iki teismo sprendimo paskelbimo dienos, nes jų paskirtis – kompensuoti nuostolius, patirtus dėl galimybės naudotis pinigais netekimo[83]. Mano nuomone, šios pastabos įtikinamai paaiškina, kodėl skiriami delspinigiai ir kompensacinės palūkanos – šio skirtumo visiškai nedaroma jurisprudencijoje, kuriai taikoma ši kritika.

72. Trečia, atsakydamas į kritiką, kad įpareigojimas mokėti delspinigius neskatina vykdyti teismo sprendimo, nes šie delspinigiai skaičiuojami nuo laikino baudos sumokėjimo dienos, Teisingumo Teismas nurodė, kad ši paskata yra tik vienas iš dviejų tikslų, kurių siekiama delspinigių mokėjimu, o kitas yra kompensuoti nuostolius, kurių įmonė patyrė dėl to, kad negalėjo disponuoti kapitalu[84]. Šiame atsakyme taip pat tiesiog painiojamos kompensacinių palūkanų ir delspinigių sąvokos, nepateikiant jokių tai pagrindžiančių šaltinių arba paaiškinimų[85]. Kompensacinių palūkanų tikslas – atlyginti žalą. Delspinigių tikslas – užtikrinti, kad būtų greitai grąžintos skolos, kurių mokėjimo terminas suėjo. Neįmanoma vien panorėjus panaikinti šių dviejų sąvokų skirtumo.

73. Ketvirta, Teisingumo Teismas pridūrė, kad pareiga mokėti delspinigius nuo laikino baudos sumokėjimo dienos „skatina atitinkamą instituciją labai atidžiai viską vertinti priimant tokius sprendimus“[86]. Šiame atsakyme neatsižvelgiama į kritiką, kad įpareigojimas mokėti delspinigius už laikotarpį iki teismo sprendimo paskelbimo negali būti paskata kuo greičiau jį įvykdyti – tai yra esminis delspinigių požymis. Teisingumo Teismas teigia, kad Komisijai kylanti rizika būti įpareigotai sumokėti delspinigius turėtų ją paskatinti būti itin atidžiai, kad skirdama baudas neveiktų neteisėtai. Sąjungos institucijos, įskaitant Teisingumo Teismą, turi bendrąją pareigą neatlikti neteisėtų veiksmų. Sutartyse numatyta, kad, kai taip atsitinka, tinkamos teisių gynimo priemonės yra restitucija pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą ir patirtos žalos atlyginimas pagal SESV 266 straipsnio antrą pastraipą, siejamą su SESV 340 straipsnio antra pastraipa.

74. Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos, kuri buvo suformuota po Sprendimo *Printeos*, matyti, kad vadinamųjų „delspinigių“, skaičiuojamų nuo nepagrįsto mokėjimo dienos iki jo grąžinimo, paskirtis yra kartu a) kompensuoti nuostolius, patirtus praradus galimybę naudotis grąžintina skola; b) paskatinti įvykdyti teismo sprendimą ir c) paskatinti Sąjungos institucijas būti itin atidžias priimant tokius sprendimus. Šioje išvadoje pažymėta, kad „delspinigiai“ nėra nei restitucinės palūkanos, mokėtinos pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą, nei kompensacinės palūkanos, kurių galima reikalauti pagal SESV 266 straipsnio antrą pastraipą[87]. Sutartyse nenurodyta jokio teisinio pagrindo reikalauti mokėti palūkanas, kurių samprata buvo suformuota Sprendime *Printeos*. Išskyrus tuos atvejus, kai tokie „delspinigiai“ skaičiuojami už laikotarpį po teismo sprendimo paskelbimo, jie taip pat negali būti paskata įvykdyti teismo sprendimą prieš jį

[81] P. Cano Gámiz, „The EC's obligation to pay default interest following *Printeos* and *Deutsche Telekom*“, European Competition Law Review, 2022, vol. 43(10), p. 480–484. T. Buytaert, „Obligation for EU Institutions to pay default interest on repaid fines: Case C-301/19 P *Printeos*“, Journal of European Competition Law & Practice, 2022, vol. 13(5), p. 353.

[82] G. Banha Coelho, „*Printeos*: Obligation to pay default interest when repaying a fine after annulment“, Journal of European Competition Law & Practice, 2019, vol. 10(9), p. 552–554.

[83] Ten pat. J. Miguet panašiai nurodo, kad delspinigių mokėjimas neišvengiamai susijęs su skolininko delsimu sumokėti skolą (žr. J. Miguet, „Intérêts moratoires“, *JurisClasseur Procédure civile*, 2022, Fasc. 800-90). Panašaus pobūdžio pastabos pateiktos A. van Casteren, „Article 215(2) EC and the Question of Interest“, leidinyje T. Heukels ir A. McDonnell, *The Action for Damages in Community Law*, Kluwer Law International, The Hague, 1997, p. 207.

[84] 2021 m. sausio 20 d. Sprendimas *Komisija / Printeos* (C-301/19 P, EU:C:2021:39, 84 ir 85 punktai).

[85] Žr. šios išvados 60–63 punktus.

[86] 2021 m. sausio 20 d. Sprendimas *Komisija / Printeos* (C-301/19 P, EU:C:2021:39, 86 punktas).

[87] Žr. šios išvados 47–50 ir 77 punktus.

paskelbiant, o tai, be to, yra SESV 266 straipsnio pirmos pastraipos taikymo sąlyga. Teiginys, kad tokie „delspinigiai“ yra paskata laikytis teisės reikalavimų, ne tik atspindi keistą mintį, kad Teisingumo Teismas vykdo tam tikrą drausminimo funkciją, siekdamas priminti Sąjungos institucijoms vykdyti pareigas, bet ir įveda baudžiamąjį aspektą, kuriam SESV 266 straipsnio pirmoje pastraipoje nepateikta jokio teisinio pagrindo. Galiausiai Sutartyse nenustatyta pareigos mokėti palūkanas taikant standartinę normą. Reikalavimas sumokėti palūkanas turi būti vertinamas atsižvelgiant į vieną ar kelias (nelygu aplinkybės) iš keturių teisinių pareigų, kuriomis šalis gali remtis šiuo tikslu: taikyti restituciją, sumokėti kompensaciją, perduoti bet kokį nepagrįstai gautą turtą ir skubiai sumokėti tokias sumas.

75. Neseniai priimtame Sprendime *Gräfendorfer* Teisingumo Teismas konstatavo, kad bet kuris asmuo, kurį nacionalinė institucija, pažeisdama Sąjungos teisę, įpareigojo sumokėti mokestį, muitą ar kitą rinkliavą, turi teisę pagal šią teisę iš atitinkamos valstybės narės susigrąžinti atitinkamą pinigų sumą kartu su palūkanomis, kaip negalėjimo naudotis ta suma atlyginimu [88]. Iš to sprendimo matyti, jog nuostoliai, atsiradę dėl to, kad nebuvo galima naudotis nepagrįstai sumokėtomis sumomis, gali būti atlyginti remiantis reikalavimu taikyti restituciją ir (arba) sumokėti kompensaciją. Tame sprendime nenurodyta nieko, kas pagrįstų idėją, kad pagal Sąjungos teisę nacionalinės valdžios institucijos privalo mokėti delspinigius nuo pinigų sumos, sumokėtos pažeidžiant Sąjungos teisę, skaičiuojamus nuo jos sumokėjimo dienos. Dėl požiūrio, kurio Teisingumo Teismas laikėsi Sprendime *Gräfendorfer*, susiklostė gana neįprasta situacija, kai Sąjungos institucija, kuri pripažinta nepagrįstai gavusi pinigų, turi mokėti delspinigius, skaičiuojamus nuo tokių pinigų gavimo iki jų grąžinimo dienos, o nacionalinė institucija, gavusi pinigų esant panašioms aplinkybėms, turi tiesiog atlyginti nuostolius, atsiradusius dėl negalėjimo naudotis nepagrįstai sumokėta suma. Nebuvo nurodyta tokio skirtingo vertinimo pagrindo ir visiškai neaišku, kaip jį būtų galima pateisinti.

76. Teisėti nuomonių skirtumai dėl Sąjungos teisės aiškinimo ir taikymo yra įprastas apeliacinio proceso Teisingumo Teisme bruožas [89]. Įpareigoti Komisiją mokėti delspinigius, jeigu ji nevėluoja įvykdyti teismo sprendimo, atrodo ypač netinkama tais atvejais, kai bylinėjimasis Sąjungos teismuose gali tęstis ilgą laiką ir ši aplinkybė nuo Komisijos nepriklauso [90]. Siekdamas išsamumo norėčiau pridurti, kad, priešingai, nei tvirtina *Deutsche Telekom*, pagal galiojančią teisę Komisija negali atidėti baudos surinkimo iki bet kokio Sąjungos teismuose nagrinėjamo ginčo išsprendimo [91]. Pagal Finansinio reglamento 78 straipsnio 2 dalį Komisijai mokami nuosavi ištekliai ir gautina suma „nustatoma“ vykdomajame rašte. Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnio 1 dalyje taip pat nustatyta, kad kai Teisingumo Teisme pareiškiamas ieškinys dėl Komisijos sprendimo, kuriuo nustatoma bauda, skolininkas arba laikinai sumoka mokėtiną sumą, arba pateikia banko garantiją. Nė viena iš šių nuostatų neleidžia Komisijai atidėti baudos surinkimo, kol bus išnagrinėta byla.

[88] 2022 m. balandžio 28 d. Sprendimas *Gräfendorfer Geflügel- und Tiefkühlfeinkost Produktions ir kt.* (C-415/20, C-419/20 ir C-427/20, EU:C:2022:306, 51 ir 52 punktai).

[89] Atvejai, kai Bendrasis Teismas mano, kad Sąjungos institucijų priimtas teisės aktas yra neteisėtas, o Teisingumo Teismas padaro priešingą išvadą, nėra neįprasti.

[90] Tai juo labiau pasakytina tais atvejais, kai Teisingumo Teismas nusprendžia grąžinti bylą nagrinėti Bendrajam Teismui, o tai gali gerokai pailginti bylos nagrinėjimo trukmę.

[91] Žr. Finansinio reglamento 78 ir paskesnius straipsnius ir Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnį.

77. Apibendrinant galima teigti, kad kai konstatuojama, jog įmonė nepagrįstai sumokėjo Sąjungos institucijai, suma, kurią ši institucija pagal teisės reikalavimus turi grąžinti šiai įmonei, turi būti apskaičiuojama atsižvelgiant į šiuos keturis reikalavimus:

– užtikrinti, kad įmonė gautų lygiai tokią pačią piniginę vertę, kokia buvo jos sumokėta suma (*restitutio in integrum*), kaip numatyta SESV 266 straipsnio pirmoje pastraipoje;

– atlyginti įmonei visus nuostolius, kuriuos ši patyrė dėl to, kad negalėjo naudotis savo pinigais, kaip nustatyta SESV 266 straipsnio antroje pastraipoje, siejamoje su SESV 340 straipsnio antra pastraipa;

– grąžinti bet kokį turtą, kurį Sąjungos institucija galėjo nepagrįstai gauti, pagal Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnio 4 dalį;

– nustačius šias sumas, nedelsiant jas grąžinti, kad būtų išvengta kokių nors pareigų pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą nevykdymo.

78. Pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą vertinsiu atsižvelgdamas į šias išvadas.

– *Apeliacinio skundo vertinimas*

79. Delspinigių tikslas – skatinti skolininką nedelsiant įvykdyti Sąjungos teismų sprendimą. 2019 m. vasario mėn. Komisija įvykdė 2018 m. sprendimą ir grąžino panaikintą baudos dalį. Vadinasi, vieninteliai delspinigiai, kuriuos Komisija galėtų būti įpareigota, susiję su laikotarpiu tarp šių dviejų datų. Kadangi skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas nustatė pareigą sumokėti delspinigius už laikotarpį iki 2018 m. sprendimo paskelbimo dienos, jame padaryta teisės klaida. Ši išvada neturi įtakos Komisijos pareigai laikytis principo *restitutio in integrum*, kuris apima pareigą grąžinti sumą, atsižvelgiant į pinigų nuvertėjimą[92], *Deutsche Telekom* teisei reikalauti atlyginti bet kokią žalą, kurią ši galėjo patirti laikinai sumokėjusi baudą (šia teise ji pasinaudojo), taip pat argumentams, kurie galėtų būti grindžiami nepagrįstu Komisijos praturtėjimu. Taigi siūlau Teisingumo Teismui pripažinti, kad apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirma dalis yra pagrįsta.

80. Dėl argumento, kad skundžiamas sprendimas prieštarauja jurisprudencijai, suformuotai iki Sprendimo *Printeos*, pažymėtina, kad ankstesnėje jurisprudencijoje delspinigiai buvo aiškiai atskirti nuo kompensacinių palūkanų. Sprendimu *Corus* prasidėjo procesas, kai iš pradžių sąvoka „delspinigiai“ buvo vartojama dalykams, kurių ji neapima, apibūdinti, o paskui Sprendime *IPK International* skirtumas tarp delspinigių ir kompensacinių palūkanų tapo toks neaiškus, kad visai išnyko. Galima pridurti, kad, kaip teisingai pažymi Komisija, Teisingumo Teismo sprendimas *Guardian Europe* nepatvirtina teiginio, jog Komisija privalo mokėti delspinigius, nes tame sprendime aptartu atveju ji sumokėjo palūkanas pagal Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnio 4 dalį – už šį veiksmą Teisingumo Teismas Komisijos nekritikavo. Taigi siūlau Teisingumo Teismui pripažinti, kad apeliacinio skundo pirmojo pagrindo antra dalis yra pagrįsta.

[92] Nors infliacijos norma paprastai yra teigiama, kartais ji gali būti lygi nuliui (kaip 2021 m. sausio 20 d. Sprendime *Komisija / Printeos* (C-301/19 P, EU:C:2021:39, aptartu referenciniu laikotarpiu), o išimtiniais atvejais – neigiama.

81. Komisija tvirtina, kad skundžiamame sprendime turėjo būti išnagrinėtas *Deutsche Telekom* pateiktas Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnio 4 dalies neteisėtumu grindžiamas prieštaravimas, nes ši nuostata skirta šios bylos aplinkybėms[93]. Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnio 4 dalis neturi įtakos pareigoms, nustatytoms Komisijai SESV 266 straipsnio pirmoje pastraipoje, nes pirmąja nuostata nesiekiama užtikrinti šios Sutarties nuostatos laikymosi ir iš tiesų ja to negalima padaryti. Taigi siūlau Teisingumo Teismui atmesti apeliacinio skundo pirmojo pagrindo trečią dalį.

82. Dėl šios išvados 47–50 ir 69–74 punktuose išdėstytų priežasčių tai, kad Komisija priėmė laikinai sumokėtą baudą, nėra joks gana šiurkštus arba kitoks teisės pažeidimas, kurį būtų galima nustatyti prieš paskelbiant 2018 m. sprendimą. Taigi ji neprivalėjo mokėti *Deutsche Telekom* delspinigių už laikotarpį iki šio įvykio. Remdamasis vien šiuo pagrindu ir nesant reikalo nagrinėti kitų Komisijos pateiktų argumentų, siūlau Teisingumo Teismui pripažinti, kad apeliacinio skundo pirmojo pagrindo ketvirta dalis yra pagrįsta.

83. Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo penktoje dalyje nurodyta, kad dėl 2018 m. sprendimo *ex tunc* poveikio Komisija neprivalo mokėti delspinigių nuo laikino baudos gavimo dienos. Pagal SESV 299 straipsnį Komisijos sprendimai dėl piniginės prievolės skyrimo įmonėms yra vykdytini nedelsiant. Dėl 2018 m. sprendimo sumažinti baudos dydį *ex tunc* poveikio Komisija privalėjo grąžinti *Deutsche Telekom* sumą, kurią, kaip buvo pripažinta, ji gavo neteisėtai. Pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą, atlikdama šį grąžinimą, Komisija turėjo atsižvelgti į bet kokį pinigų nuvertėjimą, atsiradusį dėl praėjusio laiko nuo laikino gavimo dienos iki 2018 m. sprendimo paskelbimo dienos. Ši pareiga neapėmė Komisijos pareigos sumokėti *Deutsche Telekom* delspinigius, apskaičiuotus nuo laikino sumokėjimo dienos iki 2018 m. sprendimo paskelbimo dienos. Taigi siūlau Teisingumo Teismui pritarti apeliacinio skundo pirmojo pagrindo penktai daliai.

84. Jurisprudencijoje nustatyta, kad Komisija gali vykdyti politiką, kuria siekiama užtikrinti, kad nuobaudos, kurias ji skiria už Sąjungos konkurencijos teisės pažeidimus, turėtų atgrasomąjį poveikį[94]. Tokia politika negali turėti jokios įtakos Komisijos pareigai mokėti delspinigius tais atvejais, kai ši skubiai neįvykdo teismo sprendimo. Taigi siūlau Teisingumo Teismui atmesti apeliacinio skundo pirmojo pagrindo šeštą dalį.

85. Siūlau Teisingumo Teismui pritarti apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirmai, antrai, ketvirtai ir penktai dalims, o likusią to pagrindo dalį atmesti.

2. Teisės klaida nustatant mokėtinų delspinigių normą

– Šalių argumentai

86. Komisija nurodo keturis argumentus, kuriais grindžia antrąjį apeliacinio skundo pagrindą, pagal kurį skundžiamame sprendime padaryta teisės klaida, nes Bendrasis Teismas pagal analogiją taikė Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 83 straipsnio 2 dalies b punktą, kai nusprendė, kad mokėtini delspinigiai turi būti apskaičiuoti pagal ECB pagrindiniams refinansavimo įsipareigojimams taikomą palūkanų normą, padidintą trimis su puse procentinio punkto.

[93] Žr. skundžiamo sprendimo 105 punktą.

[94] Šiuo klausimu žr. 1983 m. birželio 7 d. Sprendimą *Musique diffusion française ir kt. / Komisij*a (100/80–103/80, EU:C:1983:158, 106 punktas).

87. Pirma, Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 83 straipsnio 2 dalies b punkte reglamentuojamas skolininkų delspinigių mokėjimas, kai šie vėluoja atlikti mokėjimą Komisijai pagal debetinį dokumentą, kuriame turi būti pateikta tam tikra informacija. Delspinigių pobūdis yra toks, kad jie negali būti skaičiuojami tol, kol neatsiranda pareiga sumokėti pagrindinę sumą.

88. Antra, Teisingumo Teismo sprendime *Guardian Europe*[95] nuoroda į delspinigius buvo klaidinga, nes toje byloje išnagrinėtu atveju buvo kalbama apie „gautas palūkanas“, apskaičiuotas pagal Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnį – šią tvarką Teisingumo Teismas patvirtino.

89. Trečia, skundžiamame sprendime klaidingai aiškinamas Sprendimas *Printeos*, kuriame *Printeos* prašymu Teisingumo Teismas priteisė palūkanas pagal ECB pagrindiniams refinansavimo įsipareigojimams taikomą palūkanų normą, padidintą dviem procentiniais punktais. Nei Bendrasis Teismas, nei Teisingumo Teismas nepriteisė Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 83 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyto dydžio delspinigių nuo laikino baudos gavimo dienos.

90. Ketvirta, skundžiamo sprendimo 135 punkte padaryta teisės klaida, nes jame daroma analogija tarp situacijos, kurioje *Deutsche Telekom* būtų buvusi, jeigu būtų nesumokėjusi baudos, ir situacijos, kurioje, Komisijos nuomone, ji buvo po 2018 m. sprendimo priėmimo. Šios situacijos nėra panašios. *Deutsche Telekom* turėjo sumokėti baudą pagal 2014 m. sprendimą, kuris buvo laikomas galiojančiu iki jo dalinio panaikinimo 2018 m. sprendimu, o Komisija neprivalėjo grąžinti dalies laikinai surinktos baudos iki šio sprendimo paskelbimo.

91. Komisija teigia, kad jeigu Teisingumo Teismas atmestų šiuos argumentus, delspinigiai turėtų būti skaičiuojami taikant normą, kurią ECB taikė savo pagrindiniams refinansavimo įsipareigojimams, padidintą vienu su puse procentinio punkto pagal Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 83 straipsnio 4 dalį, kuri taikoma tais atvejais, kai skolininkas nepateikia banko garantijos iki nustatyto termino. Nepatenkinus šio reikalavimo, Komisija prašo Teisingumo Teismo nustatyti tinkamą palūkanų normą, kuri turi būti mažesnė už delspinigių normą, nes ši yra baudžiamojo pobūdžio.

92. *Deutsche Telekom* tvirtina, kad antrasis apeliacinio skundo pagrindas turi būti atmestas, nes Sprendime *Printeos* aiškiai nustatyta, kad Komisija turi mokėti delspinigius taikydama palūkanų normą, kurią ECB taikė savo pagrindiniams refinansavimo įsipareigojimams, padidintą trimis su puse procentinio punkto pagal Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 83 straipsnio 2 dalies b punktą. Taigi Bendrasis Teismas, priimdamas skundžiamą sprendimą, neturėjo diskrecijos. Teisingumo Teismo sprendime *Guardian Europe* kalbama apie „delspinigius“, o ne apie taikant Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnį „priskaičiuotas palūkanas“.

93. *Deutsche Telekom* taip pat teigia, kad Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 83 straipsnio 4 dalyje numatyta delspinigių norma negali būti taikoma pagal analogiją, nes banko garantijos nepateikimas negali būti prilygintas pareigai mokėti delspinigius už nepagrįstai sumokėtas pinigų sumas. Taip yra todėl, kad įmonė, kuri pateikia banko garantiją, užuot laikinai sumokėjusi baudą, patiria didelių susijusių išlaidų, kurių negali susigrąžinti iš Komisijos, net jeigu Sąjungos teismai vėliau panaikina arba sumažina baudą.

[95] 2019 m. rugsėjo 5 d. Sprendimas *Europos Sąjunga / Guardian Europe* ir *Guardian Europe / Europos Sąjunga* (C-447/17 P ir C-479/17 P, EU:C:2019:672, 56 punktas).

– *Vertinimas*

94. Jeigu Teisingumo Teismas pritartų pirmajam apeliacinio skundo pagrindui, siūlau pripažinti pagrįstu ir antrąjį apeliacinio skundo pagrindą, nes delspinigiai šiuo atveju negali būti taikomi dėl šios išvados 47–50 ir 69–74 punktuose nurodytų priežasčių. Bet kuriuo atveju, nors Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 83 straipsnio 2 dalies b punkte numatyta delspinigių norma, ji skirta taikyti esant tam tikroms aplinkybėms, kurių šioje byloje nėra. Iš Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 83 straipsnio 1 dalies, siejamos su jo 80 straipsnio 3 dalies b ir c punktais, matyti, kad delspinigiai mokami tik pasibaigus Komisijos nustatytam skolos grąžinimo terminui. Tai negali būti pagal analogiją taikoma apskaičiuojant palūkanas už sumas, mokėtinas iki Sąjungos teismų sprendimo, kuriame konstatuota skola ir nustatytas jos dydis, paskelbimo. Taigi Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 83 straipsnio 2 dalies b punkte nurodyta delspinigių norma neturi reikšmės nustatant palūkanų normą, kuri gali būti taikoma tokiai sumai.

95. Siūlau Teisingumo Teismui pritarti antrajam apeliacinio skundo pagrindui, taigi – panaikinti skundžiamą sprendimą.

IV. Bendrajame Teisme pareikštas ieškinys

96. Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmos pastraipos antrą sakinį, jeigu Bendrojo Teismo sprendimas panaikinamas, Teisingumo Teismas gali pats paskelbti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti.

97. Atsižvelgdamas į šios išvados 79–85, 94 ir 95 punktuose išdėstytus argumentus, siūlau Teisingumo Teismui atmesti skundžiamame sprendime išnagrinėtą ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo ir dėl žalos atlyginimo priteisimo delspinigių, skaičiuojamų nuo vėliau panaikintos baudos sumos nuo laikino jos gavimo dienos, forma.

V. Bylinėjimosi išlaidos

98. Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra pagrįstas ir Teisingumo Teismas priima galutinį sprendimą byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas.

99. Pagal Procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliaciniame procese pagal jo 184 straipsnio 1 dalį, iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo.

100. Procedūros reglamento 138 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, kiekviena šalis padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Tačiau Teisingumo Teismas gali nuspręsti, kad, be savo bylinėjimosi išlaidų, šalis padengia dalį kitos šalies bylinėjimosi išlaidų, jeigu tai pateisinama atsižvelgiant į nagrinėjamos bylos aplinkybes.

101. Komisijos apeliaciniame skunde keliami klausimai yra aktualūs kelioms Bendrajame Teisme[96] ir Teisingumo Teisme[97] nagrinėjamoms byloms ir sprendimas, kurį Teisingumo Teismas priims dėl šio apeliacinio skundo, gali lemti jų baigtį. Taigi atsitiktinai *Deutsche Teleko*m teko imtis *legitimus contradictor* vaidmens, kurį jos atstovai puikiai atliko. Esant šioms aplinkybėms manau, kad būtų neproporcinga priteisti iš vienos įmonės visas bylinėjimosi išlaidas, patirtas byloje, kuri tikrai gali tapti precedentine byla. Atsižvelgdamas į tai, kad dėl dabartinės teisinės padėties atrodo, jog klausimai, kuriuos reikia išspręsti šioje pagalbinėje byloje, tapo nepagrįstai sudėtingi, manau, kad *Deutsche Telekom* pagrįstai inicijavo bylą dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo, o Komisija pagrįstai apskundė Bendrojo Teismo sprendimą, kuriuo šis ieškinys buvo patenkintas, Teisingumo Teismui. Taigi siūlau Teisingumo Teismui nurodyti kiekvienai šaliai padengti savo bylinėjimosi abiejose instancijose išlaidas.

VI. Išvada

102. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui:

1) panaikinti 2022 m. sausio 19 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Deutsche Telekom / Komisija* (T-610/19, EU:T:2022:15),

2) nutraukti bylą T-610/19, *Deutsche Telekom / Komisija*,

3) nurodyti *Deutsche Telekom AG* ir Europos Komisijai padengti savo bylinėjimosi išlaidas byloje T-610/19, kurioje priimtas Sprendimas *Deutsche Telekom / Komisija*, ir byloje C-221/22 P, kurioje priimtas Sprendimas *Komisija / Deutsche Telekom*.

[96] Kaip suprantu, Bendrajame Teisme nagrinėjami bent aštuoni ieškiniai dėl tų pačių teisinių klausimų, kurie keliami šiame apeliaciniame skunde.

[97] Mano supratimu, Teisingumo Teisme nagrinėjamas bent vienas apeliacinis skundas, susijęs su tais pačiais teisiniais klausimais, kurie keliami šiame apeliaciniame skunde.